

I en artikelserie om '60ernes død' fortæller forfatteren Dan Turell om selvgøret i ungdomsoprøret og beatmiljøet i disse års USA. — Dagens Synspunkt handler om teaterstykket 'Kennedy's Children', som er på vej til dansk opførelse.

AF DAN TURELL

60erne havde store drømme og håb.

KENNEDY'S BØRN

KENNEDY'S CHILDREN — skuespil af den produktive amerikanske dramatiker Robert Patrick — er et af de mest ubønhørligt præcise vidneudsagn, man endnu har hørt om ungdomsoprørets død og den definitive afslutning på 60ernes drømme. Kennedy's Children spiller stadig i USA og England et år efter sin premiere, og det kommer op i Danmark i år både på Strøghusteateret i København og i provinsen. Intet under, for 'Kennedy's børn' er et meget virkeligt, meget enkelt, meget mærkeligt og meget mærkbart stykke om vor tid, dens mennesker og dens myter.

Scenen er en bar på Lower East Side i New York eller hvor som helst — et upræntest lokale med borde og stole, en jukebox og et enkelt vindue. Det regner udenfor, sent på eftermiddagen. Personerne er en bartender (der hele stykkets noget nær tre timer forblive tavs og fem gæster, de samtlige medvirkende — fem personer, der sidder ved hver sit bord og taler på skift, men aldrig taler til eller med hinanden. Hver snakker med og for sig selv, og der er ikke anden handling end lejligheidsvisse bestillinger af nye drinks eller smutture på toilletet.

Ikke desto mindre er 'Kennedy's børn' noget nær ungdomsoprørets nekrolog, som det fremgår af de fem ustandseligt afbrudte monologer, vi hører: Wandas, Spargers, Ronals, Carlas og Marks.

WANDA, tidligere kontorpige på et modeblad, nu aftenskolelærer, taler udelukkende om Kennedy'erne, der for hende er vejen, sandheden og livet. Den dag John F. Kennedy blev skudt var en skelsættende dag i hendes liv. Den forandrede alt, og hun vil aldrig glemme den. 'Folk så fortabte og håbløse ud — ligesom folk efter en atomkrig på film'.

For Wanda, som har fulgt

Kennedy'ernes liv i et og alt, fra Jackies påklædningskift til presidentfamiliens yndlings-musical 'Camelot', er John F. intet mindre end Kristus genopstanden, og hun siger det rent ud: 'Hvis han havde levet ville han have stoppet krigen. Han ville have løst raceproblemet. Han ville have fundet en måde at bringe mennesker sammen på'.

Wandas modstykke, aktivist-pigen Rona, sidder ved et af de andre borde. Hvor Wanda er begravet i Kennedy'ernes verden kender Rona en anden verden på første hånd. Rona er den nu 30-årige ungdomsoprøret, hippie, aktivist. Hun var med til at marchere for ligeret sammen med Luther King. Hun sloges med forbundspolitik i Chicago. Hun tog LSD for at udvide sin bevidsthed. Hun hørte Bob Dylan, hun læste Formand Mao, hun studerede økologi og startede kollektiver. Hun forsøgte at praktisere kærlighed — 'Love is all you need' — fra San Francisco til Woodstock.

Og nu er hun træt. Mens hun fik tæsk af politiet tog fotografierne billeder af Norman Mailer. 'Vi har marcheret og demonstreret siden vi var småbørn, og det eneste vi fik ud af det var at gøre Jane Fonda berømt'.

Ronas mand, Robbie, som har fulgt samme vej, er blevet hård heroinist. Selv hænger hun bare på værtshuset og drikker og mindes sin (og andres) kamp år for år, som en selve historiens high-fidelity højtaler, mens hun venter på nogen hun kan gå med hjem.

Stykkets tredje pige, Carla (vi har her for en gangs skyld et stykke med nok så mange og nok så komplekse kvinde- som mandsroller) er en af 50ernes overlevende mini-Monroer. 'De lo ad Marilyn, da hun sagde, at hun ikke ville være en sexgudinde, hun ville bare

være et menneske. Og nu ler de ad mig, når jeg siger, at jeg ikke vil være et menneske, jeg vil være en sexgudinde'. Carla er endnu en taber. Hendes tid er forbi, og for hende er 70ernes slet og ret 'affaldet efter 60erne'.

Sex-symbolernes tid er nemlig overstået. Der er ikke mere brug for små starlets og dyne dukker, nu er det drag-dåser, transvestit-tjal og underlivs-uhyrer der kan sælges. Og hvorfor? Fordi — mener Carla — vi ikke mere vil være bare mænd og kvinder, fordi vi nu instinktivt undgår artens reproduktion. Vi vil ikke formere os, der er ingen grund til det.

Så i aften, som er Carla's 26 års fødselsdag, tager hun en overdosis sovepiller. Marilyn begyndte sin karriere, da hun var 26 år. For Carla er der ingen begyndelse, hun slutter.

SALEDES Kennedys døtre — kontorpigen, hippie-pigen, glamour-pigen. Kennedys sønner er ikke meget anderledes.

Mark, nok stykkets svageste figur, sidder ved sit bord og læser højt for sig selv af sin dagbog fra Vietnam, skrevet som breve til hans mor. Mark har været soldat i Vietnam, han er blevet paranoid og syg af blandingen af mord, krig og dope, og han er endt med at myrde sin bedste kammerat (med en Vietcong-riffel), fordi han mistænker ham for at være i ledtog med fjenden. Mark er kommet tilbage som et værdiløst vrøg — Onkel Sams affald.

Sparger, femtemanden, er skuespiller og arbejder for 'El Dada'-teatret' hvor han hver aften spiller for tolv — 'tolv'. Det er antallet af publikum, deres gennemsnitsalder, og deres sammenlagte intelligens-kvotient'. Som de andre har Sparger hvad han selv kalder 'hukommelses-hæmmorroider'. Stykket igen taler han om dengang han arbejdede på det lille

kælder-cafeteater, hvor alle hang sammen og arbejdede sammen, og hvor skuespillerne samtidig var tjener og smurte sandwiches og lavede dårlig kaffe. Stedet hed Opera Buffo, og alle levede fra hånden og i munden. Stedets og truppens leder — Buffo selv — begik selvmord, ødelagt af speed. 'Året efter opkaldte de en kritikerpris efter ham'.

Såvidt Kennedys fem børn — plus det sjette, den tavse bartender der skænker drinks op og tørrer borde af uden et ord, en bevægelse, en mine der røber andet end endeløs træthed.

KENNEDY'S CHILDREN er en stærk oplevelse. Det er asketisk teater — ingen handling, ingen faren omkring, ingen effekter — men det er hårdt og rå, og det genindsætter Ordet i sin magt. De fem personer taler så direkte, så håndfast og ligeud om deres oplevelser og deres magtløshed, vores magtløshed, at det gør ondt. Da vi i sommer så stykket på Arts Theatre i London gav det min ledsagerske noget nær et nervechok, jeg har sjældent set så tavst et publikum gå bort fra et teater, skulle sidde?

Og Kennedy's Children er et generations-stykke med særligt bud til de mennesker, vi for fem eller ti år siden kaldte hippier, aktivister, beatniks, provoer. Det er deres, vores, stykke, det er os det handler om. Om alt det vi ville, om alt det vi prøvede — og om alt det der (alle anstrengelser til trods) ikke kom ud af det. Verden der ikke flyttede sig, og den åbenlyse nedtur. Blomsterbørnernes Begravelsesmarch, eller som jeg forleden dag hørte en ældre dame undrende sige til sin veninde som de passerede Storkespringvandet: 'Jamen var det ikke her alle hippierne skulle side?'.

Forfatteren, Robert Patrick, siger selv om sit stykke: 'Det sørgelige ved Kennedys børn er at de har så meget at give hinanden, men at frygt og desperation holder dem væk fra hinanden. Jeg håber at verden inden længe vil være i en sådan forfatning, at disse personers sorg og stagnation vil være uaftejlige'.

Ja, hvem håber ikke det? Men sandsynligheden for 'inden længe' er nok ikke stor. For det er i hvert fald en lære, vi var mange der uddrog af 60erne. Ingenting går så faens hurtigt, når det drejer sig om at ændre samfundet. Nok derimod når det drejer sig om en selv, og derfor kommer man nemt så langt væk fra det, at der ingen vej er tilbage. Kennedys børn er således i dobbelt forstand foreldreløse.

Kennedy's Children er aktuelt teater, ja mere end det: teater der går frem foran den virkelighed det skildrer, udlægger og uddyber den, kommenterer og klarlægger den. Her er altså en af ungdomsoprørets nekrologer i dramaets form. En anden af dem, i virkelighedens nok så dramatiske verden, vil vi vende tilbage til.

Næste artikel i serien om '60ernes død' handler om LSD-professoren Tim Leary og lovens lange arm.